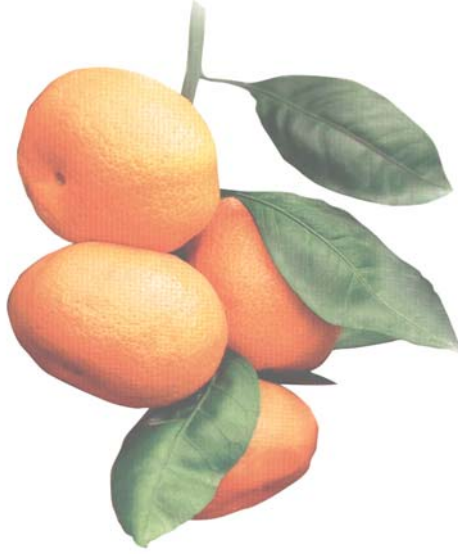

**2007 YILI
EGE BÖLGESİ
TURUNÇGİL REKOLTE
TAHMİNİ RAPORU**

EGE YAŞ MEYVE SEBZE İHRACATÇILARI BİRLİĞİ

TEMMUZ 2007

1. GİRİŞ:

Dünya turunçgil üretimi, yaklaşık 103 milyon ton olup bunun %60'ını portakal, %22'sini mandarin, %13'ünü limon ve % 5'ini greylfurt oluşturmaktadır. Değişen tüketici tercihleri nedeniyle, son on yılda, portakal üretimindeki artış % 2,2'de kalırken, limon üretimi %47, mandarin üretimi % 33 artmış, greylfurt üretimi ise % 9 azalmıştır. Turunçgil üretimindeki toplam artış ise % 11 olmuştur.

Ülkemizde ise 1992 yılında 1,5 milyon ton civarında olan turunçgil üretimi 2000'li yıllarda 2,5 milyon ton sınırına ulaşmış, 2004 yılında 2,7 milyon ton, 2005 yılında ise 2,6 milyon ton düzeyinde gerçekleşmiştir. Toplam dünya üretimi içerisinde % 2,3 paya sahip ülkemiz turunçgil üretimindeki artış ise son on yılda %33 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu artış oranı, dünya geneli turunçgil üretimindeki artıştan üç kat fazladır.

Dünya turunçgil üretiminde Brezilya, Akdeniz ülkeleri (başta İspanya olmak üzere), ABD, Çin ve Meksika başta gelen ülkeleri oluşturmaktadır.

Yurdumuzun subtropik iklim kuşağına sahip bölgelerinde yetiştirilen turunçgil, önemli bir tarımsal ürünümdür. Her yıl yaklaşık 92 bin hektar alanda 2.5 milyon ton üretim yapılmaktadır. Yıllık üretim değeri 750 milyon YTL (600 milyon ABD Doları) olan turunçgilin çoğunluğu yurt içinde tüketilirken, %30'luk bir kısmı ihraç edilebilmektedir.

Ülkemizde üretilen turunçgilin yaklaşık olarak %45'ini portakal, %30'unu limon, %20'sini mandarin ve % 5'ini greylfurt oluşturmaktadır.

Ege Bölgesi turunçgil üretimi açısından ülkemizin önemli bölgelerinden birisidir. 2006 yılı verilerine göre Ege Bölgesi'nde 165.000 ton portakal, 210.000 ton mandarin, 51.000 ton limon, 1.750 ton greylfurt (altıntop) olmak üzere toplam 428.000 ton turunçgil üretimi gerçekleşmiştir. Bu miktar Türkiye'nin toplam turunçgil üretiminin yaklaşık % 17'sini oluşturmaktadır.

Türkiye'nin 2006 yılı turunçgil ihracatı ise 479.151.666-\$ olarak gerçekleşmiştir. 2006 yılı içerisinde türler itibariyle turunçgil ihracatımıza bakıldığında, 156.595.512-\$ ile limon ihracatının ilk sırada yer aldığı, onu 149.572.054-\$ ile mandarinin, 102.360.050-\$ ile portakalın ve 70.605.678-\$ ile greylfurtun izlediği görülmektedir.

Turunçgil üretiminin ve ihracatının bölgemiz ve ülkemiz açısından taşıdığı önemden hareketle, olabilecek en doğru ve güncel bilgiler dahilinde bölgemiz turunçgil üretim ve ihracat sezonunun değerlendirilebilmesi için Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu'nun 12.06.2007 tarih ve 5 sayılı toplantısında, Ege Bölgesi'ndeki turunçgil üretim alanlarının, üretilen tür ve çeşitlerin, ağaç sayılarının, bölgelerde görülen hastalık ve zararlıların, yetiştiricilik tekniklerinin ve üretim miktarının Birliğimiz koordinatörlüğünde ilgili kurum temsilcilerinden oluşan bir heyet tarafından belirlenmesine karar verilmiştir.

Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği, Dış Ticaret Müsteşarlığı Batı Anadolu Bölge Müdürlüğü, İzmir Zirai Karantina Müdürlüğü, Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nden oluşan Rekolte Tespit Komisyonu tarafından (Çizelge_1), belirlenen program dahilinde (Çizelge_2) gerekli çalışmalarda bulunulmuştur.

Çizelge-1 Rekolte Tespit Komisyonu Üyeleri

BAĞLI BULUNDUĞU KURUM	TEMSİLCİ ADI SOYADI
Ege İhracatçı Birlikleri	Çağdaş GÜNEŞ -Raportör
DTM Batı Anadolu Bölge Müdürlüğü	Yurdal GÜRCAN –DTS Denetmeni
İzmir Zirai Karantina Müdürlüğü	Ahmet KINAY –Yüksek Ziraat Mühendisi
İzmir Zirai Karantina Müdürlüğü	Mustafa CANTÜRK-Yüksek Ziraat Mühendisi
Ege Tarımsal Araş.Enstitüsü Müdürlüğü	Dr.İlhan ÖZKARAKAŞ
Ege Tarımsal Araş.Enstitüsü Müdürlüğü	Dr.Selim TOKMAK

Çizelge-2 Rekolte Tespit Komisyonu Çalışma Programı

İLİ	ÇALIŞMA TARİHLERİ	ÇALIŞMA SÜRESİ (Gün)
MUĞLA	25-27 Haziran 2007	3
AYDIN	28-29 Haziran, 02Temmuz 2007	3
İZMİR	03-05 Temmuz 2007	3
BALIKESİR	06 Temmuz 2007	1

2. KOMİSYONUN ÇALIŞMA VE DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ:

Hazırlık aşamasında Balıkesir, Aydın, İzmir ve Muğla İl Tarım Müdürlükleri'nden turuncgillere ilişkin 2006 yılı kesin ürün verileri ile 2007 yılı tahmini verileri temin edilerek, bu iller ve bağlı ilçelerdeki toplu meyvelik ve dağınık biçimdeki meyve veren ağaç sayıları, bunların toplam meyve veren ağaç sayısına oranları ve bunlara ilişkin verim miktarlarını belirtir ayrıntılı bir çizelge hazırlanmıştır (Ek-1).

Bölgedeki toplam meyve veren ağaç sayısı temel alınarak, her bir ilçenin % payı belirlenmiş, en az % 1 ve daha fazla paya sahip ilçeler potansiyel üretim alanı kabul edilmiş, elde edilen bilgiler dahilinde, sadece meyve veren bahçeler değerlendirme kapsamına alınmıştır. Turizme bağlı yoğun yapılaşma nedeniyle Muğla iline bağlı Bodrum, Milas (Ören), İzmir iline bağlı Çeşme, ağaç sayılarının büyük ölçüde düşmesi ile turuncgil üretiminin ekonomik niteliğini kaybettiği Aydın iline bağlı Germencik, Balıkesir iline bağlı Burhaniye ilçeleri programa alınmamıştır.

Çalışma kapsamına giren il ve/veya ilçelerde potansiyel arz eden, örnek oluşturabilecek yapıdaki turuncgil bahçeleri bizzat gezilerek; ayrıca, Tarım İl/İlçe Müdürlükleri, Ziraat Odası Başkanlıkları, Çiftçi Malları Koruma Başkanlıkları, Sulama Kooperatifleri ve turuncgil üreticilerinden edinilen rekolte çalışmasına esas olabilecek bilgiler çerçevesinde değerlendirilmiştir.

3. TURUNÇGİL REKOLTE TAHMİN RAPORLARI:

İllere ilişkin raporlar iki bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde, çalışma kapsamına alınan il ve ilçelerde, üretimin yoğun olduğu yerlere, üretim sezonundaki iklim şartlarına, sulama suyu özelliklerine ve sulama yöntemlerine, belirlenen önemli hastalık, zararlılar ve bunlarla mücadele yöntemlerine, yetiştirme tekniklerine, üretilen tür ve çeşitler ile bunların verim ve kalite özelliklerine yer verilmiştir.

İkinci bölümde ise, iller itibariyle toplam rekolte verileri dikkate alınarak değerlendirme yapılmış, rekolte verileri tablolar halinde sunulmuştur.

3.1. MUĞLA

3.1.1. FETHİYE:

Turunçgil üretimi yoğun olarak Kargı ve Yanıklar'da yapılmaktadır. Bölgede turunçgil varlığında önemli bir değişim olmamakla birlikte pazarlamada yaşanan sıkıntıların devamı halinde orta ve uzun vadede başka ürünlere (özellikle nar) geçilebileceği üreticiler tarafından dile getirilmektedir. Üreticiler tarafından ürünün daha iyi pazarlanarak değerlendirilmesine yardımcı olmak amacıyla soğuk hava deposu oluşturulmasının düşünüldüğü ifade edilmiştir. Sulama suyu konusunda şu an bir sıkıntı yaşanmamasına karşın, yaşanmakta olan kuraklık nedeniyle ve sulamada suyun, emeğin ve diğer girdilerin daha verimli kullanılması amacıyla damlama sulama yöntemine geçilmesi önerilmiştir.

Zararlılar veya hastalıklara ilişkin üretimin kalitesine ve verimine etki edecek düzeyde bir olumsuzlukla karşılaşılmamıştır.

Bölgede, ürünlerin daha iyi şartlarda ve kolay olarak pazarlanacağı öne sürülerek, turunçgil de dahil olmak üzere birçok üründe üreticilerin organik tarıma yönlendirildiği, ancak organik tarıma ilişkin şartların tam olarak yerine getirilmediği, bu çalışmalardan üreticilerinde herhangi somut bir fayda elde edemediği ifade edilmiştir. Gezilen bazı bahçelerde başta budama ve sulama olmak üzere yetiştirme teknikleri açısından hatalı uygulamalar olduğu saptanmıştır. İlçede turunçgil varlığının ağırlıklı bölümünü portakal oluşturmaktadır. Üretime konu 60.000 adet portakal ağacının %70'ini Washington, %25'ini Valencia, geri kalan bölümünü diğer çeşitler oluşturmaktadır. Ağaçlarda meyve tutumunun oldukça iyi olduğu gözlenmiştir. Ortalama verim 80 kg/ağaç olarak tahmin edilmektedir.

3.1.2. DALAMAN:

Tarım ve Köyşleri Bakanlığı Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı Dalaman Tarım İşletmesi (TİGEM), İlçe Merkezi, Kapıkürgün, Gür ve Kargınkürü önemli turunçgil üretim merkezleridir. İlçenin meyve veren yaştaki turunçgil varlığının önemli bir bölümü TİGEM Dalaman Tarım İşletmesi Müdürlüğü'nde bulunmaktadır.

Yapılan görüşmelerde ve incelemelerde, tüm bölge için olduğu gibi ilçede de limon için bu yıl verimde %10-15 düzeylerinde bir gerileme olacağının tahmin

edildiği, portakalda da yine tüm bölge için olduğu gibi verimde geçen yıla göre yaklaşık %20 oranında yükselme beklendiği bilgisi edinilmiştir. Önemli gelişmelerden birisi de Dalaman'ın ve bölgenin turuncgil üretiminde önemli ağırlığı bulunan TİGEM işletmesinin, EUREPGAP ve Tarım ve Köyşleri Bakanlığı'nın İyi Tarım Uygulamaları (İTU) sertifikasını almış olmasıdır. Ayrıca, daha önceden sınırlı ölçüde kullanım alanı bulan damlama sulama yönteminin tüm çiftlik geneline yaygınlaştırılması çalışmalarına başlandığı ifade edilmiştir.

Bölgede limon için en büyük sorunu uçkurutan hastalığı oluşturmaktadır.

Buna özellikle limonda ekonomik açıdan iyi değerlendirilememe sorunu ve bu nedenle gerekli bakımın yapılmaması da eklenince, ilçede limonda verim ve üretim olumsuz olarak etkilenmektedir. Bu tüm bölge limon üretiminin geleceği açısından da önemli bir sorun oluşturmaktadır.

Bölgede bazı bahçelerde yetiştiricilik tekniklerinin (sulama, gübreleme, vb.) yeterince uygulanmadığı gözlenmiştir. Topraktaki pH'nın yüksek olduğu, buna bağlı olarak element noksanlıklarının devam ettiği ifade edilmiş, bununla birlikte bu sorunu gidermek için teknik çalışmaların yapılmadığı gözlenmiştir (Toprağa kükürt uygulamaları gibi).

İlçedeki toplam 84.000 limon ağacı varlığının tamamına yakın bölümünü Enterdonat çeşidi oluşturmaktadır. Ağaç başına verimin yaklaşık 80 kg. olması beklenmektedir. Tahmin edilen limon üretiminin yaklaşık olarak %80'i ihracata uygundur.

Toplam 103.500 portakal ağacı varlığının %60'ını Washington, %40'ını Valencia çeşidi oluşturmaktadır. Ağaç başı verim 95 kg. olarak tahmin edilmektedir.

3.1.3. ORTACA:

İlçe merkezi, Tepearası, Okçular, Eskiköy, Eksiliyurt, Güzelyurt, Dereköy, Dalyan, Akıncı, Kemaliye, Yeşilyurt, Çaylı, Fevziye ve Mergenli önemli üretim bölgeleridir.

Uçkurutan hastalığı bölgede önemli bir sorun olarak devam etmektedir. Yetiştirme tekniklerinin bazı bahçelerde yeterli derecede uygulanmadığı tespit edilmiştir. Bölgede gezilen bahçelerde yaygın olarak mikro element noksanlıkları (mangan, demir, çinko, vb.) gözlenmiştir. Kabuklu bit, beyaz sinek, unlu bit, harnup güvesi bölgede zararlılar açısından karşılaşılan sorunlardır.

Önümüzdeki dönemde ortaya çıkabilecek kuraklık tehlikesine karşın bölgede salma sulama yönteminin kullanımı halen ağırlığını korumaktadır. Yaşanan aşırı sıcaklar nedeniyle meyve dökümlerinin normalin üstünde gerçekleştiği saptanmıştır.

İlçede 420.000 meyve veren yaştaki limon ağacı varlığından ağaç başına 75 kg. verim beklenmektedir. Limon ağacı varlığının % 85'lik bölümü Enterdonat çeşididir.

Portakal ağaç sayısı 196.000 civarında olup, ağaç başına 100 kg. verim beklenmektedir. Portakal ağacı varlığının yaklaşık % 35'ini Valencia, % 65'ini Washington çeşidi oluşturmaktadır.

İhracata uygun ürün miktarı limon için toplam üretimin % 80'i seviyesindedir.

3.1.4. KÖYCEĞİZ:

Hamitköy, Döğüşbelen, Zaferler, Beyobası, Toparlar, Kavakarası, Yeşilköy, Köyceğiz köyü ve ilçe merkezi önemli üretim alanlarıdır.

Bu yıl etkisi yoğun olarak hissedilen kuraklık nedeniyle sulama suyu konusunda geleceğe yönelik önemli endişe mevcuttur. Buna karşın, damlama sulama yöntemine geçişin oldukça yavaş olduğu görülmektedir.

Bölgede, hastalık ve zararlılara karşı etkin bir ilaçlı mücadele yürütülmektedir. Bu yoğun ilaçlı mücadele nedeniyle ilçede bazı bahçelerde oluşan hassasiyet nedeniyle nadir bazı zararlılara rastlanabilmektedir. (Örneğin, elma yaprak bükeni) Bölgede unlu bit ve harnup güvesi zararlıları görülmektedir.

İlçedeki mevcut turunçgil ağacı varlığının büyük bölümünü Washington çeşidi portakal oluşturmaktadır. Toplam 735.000 adet portakal ağacının tamamına yakın bölümü Washington çeşididir. Bu yıl portakal için verimin 120 kg/ağaç düzeyinde olacağı tahmin edilmektedir.

İlçede toplam 370.000 adet mandarin ağacı bulunmakta olup bunun tamamına yakını Klementin çeşididir. Mandarinde bu yıl verimde önemli bir düşüş olması beklenmektedir. Buna ayrıca olağanın üstünde meyve dökümlerinin de etkisi eklenince, ağaç başı verimin 30 kg olacağı tahmin edilmektedir. Üretimin %65'i ihracata uygun niteliktedir. İlçede son yıllarda klementinin ekonomik olarak beklenen getiriyi sağlayamaması nedeniyle klementin ağaçlarının başta Washington olmak üzere portakala çevrildiği, bu nedenle ilçede mandarin ağacı varlığının gerileme eğiliminde olduğu saptanmıştır.

İlçede bunun yanı sıra 75.000 limon, 2.200 greylort ağacı mevcuttur. Limon için bu yıl verimin geçtiğimiz yıla göre düşüş göstererek 60 kg/ağaç olacağı tahmin edilmektedir. Limon üretiminin % 80'i ihracat için uygun niteliktedir.

3.1.5. ULA:

Gökçe, Gökova, Şirinköy, Ataköy, Çıtlık ve Karabörtlen köyleri başlıca üretim merkezleridir. Üretim ağırlıklı olarak portakal (Washington), daha sonra da mandarin (Klementin) çeşitlerine dayanmaktadır.

Bölgenin tamamında salma sulama yöntemi kullanılmaktadır. Ancak, önümüzdeki yıllarda bölge genelinde halen yaşanmakta olan sulama suyu sıkıntısının önüne geçilebilmesi için damlama sulama yöntemine geçilmesi önerilmiştir.

Hastalıklar ve zararlılar açısından herhangi bir olumsuzlukla karşılaşılmamıştır.

İlçedeki 38.000 portakal ağacından ağaç başına 90 kg. verim beklenmektedir. 22.700 mandarin ağacından ağaç başına 45 kg. verim beklenmekte olup, üretimin % 65'i ihracata uygun niteliktedir. İlçedeki 8.000

limon ağacından ağaç başına 60 kg. verim beklenmekte olup, üretimin % 65'i ihracata uygun niteliktedir.

3.1.6. GENEL DEĞERLENDİRME

Muğla ili turunçgil verileri değerlendirildiğinde; toplam meyve veren ağaç sayısının 2.150.868 adet, toplam üretimin 184.267 ton (portakal 125.853 ton, limon 44.075 ton, mandarin 12.666 ton, greycourt 1.674 ton), mandarin üretiminin ihracata uygunluk oranının % 64 ve ihracata uygun ürün miktarının 8.077 ton, limon üretiminin ihracata uygunluk oranının %78 ve ihracata uygun ürün miktarının ise 34.488 ton olacağı tahmin edilmiştir (Ek-2 ve Ek-3).

Türler itibariyle meyve veren ağaç sayısı, verim, üretim miktarı, ihracata uygunluk oranı ile ilgili değerler ise Ek-4, 5, 6, 7'de yer almaktadır.

Geçen yıla oranla üretimde portakal için artış ve limon ve mandarin için azalış söz konusudur.

3.2. AYDIN

3.2.1. KUYUCAK:

İlçe merkezi, Beşeylül, Çobanisa ve Yomalak köyleri üretimin yoğun olduğu alanlardır. Bahçelerdeki bazı ağaçlarda mineral madde eksiklikleri gözlenmiştir. Yaprak biti ve gri yumuşak koşnil dışında zararlıya rastlanmamıştır. Bu yıl yağışların yetersizliği nedeniyle sulama suyu açısından sorunlar yaşanmaktadır. Bu nedenle bahçelerde sulamalar uzun aralıklarla yapılabilmektedir. Bu sorunun devamı halinde ağaçların veriminin ve toplam rekoltenin olumsuz etkilenmesi endişesi yaşanmaktadır. Sulama suyunun daha verimli olarak kullanılması ve verimin yükseltilmesi için halen sınırlı ölçüde uygulama alanı bulan damlama sulama yönteminin kullanımının yaygınlaşması gerekmektedir. Ayrıca, Menderes Nehri'ndeki kirlilik nedeniyle son yıllarda sulama suyu kalitesindeki düşüş de ayrı bir sorun arz etmektedir.

Bu ilçede ve komşu birkaç ilçede de, turunçgil meyvelerinin (portakal) üreticiler tarafından hasat edildikten sonra depolarda belirli bir süre korunarak ilerleyen dönemlerde pazara arz edilmesinin, hem ürünlerin bölgede varlığı sınırlı da olsa çeşitli zararlıların etkisinden büyük ölçüde kurtulmasını, hem de ürünün ekonomik açıdan daha iyi şartlarda değerlendirilmesi imkânını sağlaması bakımından yararlı olduğu ifade edilmiştir.

İlçedeki turunçgil varlığının tamamına yakını portakal (Washington) oluşturmaktadır. Toplam turunçgil ağaç sayısı 320.000 civarındadır. Geçtiğimiz yıla oranla verimde olumlu gelişme gözlenmiştir. Verim, 90 kg/ağaç olarak tahmin edilmektedir.

3.2.2. NAZİLLİ:

Üretim Hamzallı, Aslanlı, İsabeyli, ilçe merkezi, Sevindikli, Güzelköy, Bereketli, Durasılı, Dalıca ve Arslanlı'da yoğunluk kazanmıştır. Bölgede ağırlıklı olarak portakal (Washington) üretimi yapılmaktadır. Sulama suyunda yaşanan sıkıntıların devamı olasılığına karşı sulama suyunun ve gübrelemenin daha etkin kullanımı için damlama sulama yöntemine geçiş gerekmektedir. Ancak, üreticiler arasında ağaçların salma sulama yöntemine göre geliştiği, damlama sulama yöntemine geçiş halinde ağaçların sulamadan yeterli yarar sağlanamayacağı yönünde yanlış bir kanının olduğu da tespit edilmiştir. Yaşanan kuraklığın bu yıl ürünün verimi ve kalitesinde bazı olumsuzluklara yol açabileceği endişesi taşınmaktadır. Kuraklığın beraberinde yaşanan aşırı sıcaklar nedeniyle Haziran dökümlerinin olağanın üzerinde gerçekleştiği gözlenmiştir. Menderes Nehri'ndeki kirliliğe bağlı olarak sulama suyu kalitesindeki bozulma sürmektedir.

İlçede turunçgile alternatif olarak yeni ürünlere, özellikle nar yetiştiriciliğine yönelme söz konusudur. İlçede toplam meyve veren portakal ağacı sayısı 236.000 olup, ağaç başına tahmini verim 90 kg dır.

3.2.3. SULTANHİSAR:

İlçe merkezi, Atça, Yağdere ve Salâvatlı önemli üretim merkezleridir. Yaşanan kuraklık nedeniyle bahçelerde gerekli sulamalar yapılamamaktadır. Bununla beraber damlama sulama yöntemi çok sınırlı bir kullanıma sahiptir. Sulama, genelde salma sulama olarak yapılmaya devam etmektedir. Kuraklığın beraberinde yaşanan aşırı sıcaklar nedeniyle Haziran dökümlerinin olağanın üzerinde gerçekleştiği gözlenmiştir.

Hastalık ve zararlılar açısından herhangi bir olumsuzluğa rastlanılmamıştır.

İlçede turunçgilden amaçlanan ekonomik faydanın sağlanamadığı, bu nedenle diğer bazı ürünlere (çilek, nar, vb.) geçiş olduğu bilgisi edinilmiştir. İlçede, ağırlıklı bölümü satsuma çeşidi olmak üzere toplam 175.000 mandarin ağacı; tamamına yakın bölümü Washington çeşidi olma üzere toplam 120.000 adet portakal ağacı mevcuttur. Ağaç başına verim yaklaşık olarak portakal için 90 kg., mandarin için 40 kg. dır. Mandarin için ihracata uygunluk oranı, % 20'dir.

3.2.4. İNCİRLİOVA:

İlçe merkezi, Dereağzı, Gerenkovan, Karabağ, Sınırteke ve Erbeyli önemli turunçgil üretim merkezlerini oluşturmaktadır. Yağışların yetersizliği nedeniyle yaşanan kuraklık sulamada sıkıntılara yol açmaktadır. Bölgede damlama sulama yöntemine sınırlı ölçüde de olsa geçiş vardır.

Bölgede başta nem yetersizliği olmak üzere iklim koşulları turunçgil yetiştiriciliği açısından zorluklara neden olmaktadır. Bundan dolayı, özellikle sulama, budama, gübreleme gibi konularda gerekli özenin gösterildiği üretim alanlarında kaliteli ürün elde edildiği tespit edilmiştir. Bu çalışmaların yapılmadığı bahçelerde ise verimin düşük olduğu gözlenmiştir. Özellikle pazarlamada yaşanan sıkıntılar ve ürünün ekonomik açıdan iyi değerlendirilememesi nedeniyle bazı üreticilerin turunçgil yerine başka ürünlere yönelmekte olduğu bilgisi edinilmiştir.

İlçede yaklaşık olarak 45.000'i mandarin, 12.000'i portakal olmak üzere toplam 57.000 turunçgil ağacı mevcuttur. Verim bu yıl portakal için 70 kg/ağaç,

mandarin için 50 kg/ağaç olarak tahmin edilmektedir. Mandarin için ihracata uygun ürün oranı % 40 düzeyindedir.

3.2.5. KÖŞK:

Üretim, İlçe merkezi, Yavuzköy, Çiftlik, Ovaköy ve Beyköy'de yaygındır. Yaşanan kuraklık nedeniyle sulama suyunda sıkıntı yaşanmaktadır. Bölgedeki bazı bahçelerde mikro element noksanlıklarına rastlanmıştır. Bölgede üretimin ekonomik olarak iyi değerlendirilememesi nedeniyle turunçgil yetiştiriciliğinden, başta zeytin olmak üzere diğer alternatif ürünlere geçiş olduğu görülmüştür.

İlçede yetiştirilen turunçgil meyvelerinden Washington çeşidi portakal ağacı sayısı 9.000 adet ve ağaç başına verim 70 kg dır. Satsuma çeşidi mandarin ağacı sayısı ise 98.000 adet ve ağaç başına verim 35 kg dır. Mandarin için ihracata uygunluk oranı % 10'dur.

3.2.6. MERKEZ:

Turunçgil üretimi Merkez İlçe, İmamköy, Yılmazköy, Kardeşköy, Emirdoğan, Serçeköy, Kızılcaköy, Çeştepe, Ilıcabaşı ve Savrandere'de yoğunlaşmıştır.

Toplam 56.500 mandarin ağacının büyük bölümünü Satsuma; 29.500 portakal ağacının büyük çoğunluğunu Washington oluşturmaktadır. Yaşanan kuraklık ve sulamadaki sıkıntılar bu bölgeyi de olumsuz etkilemektedir. Verim tahmini olarak mandarin için 30 kg/ağaç, portakal için 60 kg/ağaç seviyesindedir. Mandarinde ihracata uygun ürün miktarı % 25'dir.

3.2.7. SÖKE:

İlçe merkezi, Bağarası, Güllübahçe, Pamukçular, Kisir ve Akçakaya önemli turunçgil üretim merkezleridir. Yaşanan kuraklık nedeniyle sulama suyu sıkıntısı bu ilçede de yaşanmaktadır. Bölgede yaşanan aşırı sıcaklar nedeniyle Haziran dökümleri özellikle mandarin için olağanın üstünde gerçekleşmiştir. Bunun yanı sıra, bahar ayları boyunca gece ve gündüz arasındaki sıcaklık farklarının yüksek seyretmesi mandarinde verimin düşmesinde önemli bir etken olarak dile getirilmiştir.

Bu bölgede turunçgilin yanı sıra esas olarak zeytin, nar gibi türlere yönelim vardır. Turunçgilin üreticiler için yan bir üretim konusu olmasının, birçok bahçede gerekli bakımın ve çalışmanın yapılmamasına neden olduğu gözlenmiştir. Bazı bahçelerde yoğun demir-çinko eksikliği görülmüştür. Bölgenin mevcut turunçgil varlığı, 176.500 adet Satsuma mandarin, 26.000 adet portakal ağacından oluşmaktadır. Verim, mandarinde 35 kg/ağaç, portakalda 70 kg/ağaçtır. İhracata uygunluk oranı mandarinde yaklaşık % 25'dir.

3.2.8. KUŞADASI:

Davutlar, ilçenin en önemli turunçgil üretim merkezidir. Bunun yanı sıra, Güzelçamlı ve Caferli'de de az miktarda üretim vardır. Üretimin tamamına yakın bölümünü Satsuma mandarin, az bir kısmını da portakal oluşturmaktadır. Haziran dökümleri fazla olmasına rağmen mandarinde verim açısından geçtiğimiz yıla göre düşüşün sınırlı ölçüde olacağı gözlenmiştir.

Bölgenin tamamına yakınında damlama sulama yönteminin kullanılması, hem yaşanan kuraklıktan etkilenilmemesinde, hem de verim ve kalitede daha iyi sonuçlar elde edilmesinde katkıda bulunmuştur.

İlçe Tarım Müdürlüğü'nce gerçekleştirilen "Kırsal Kalkınma" konulu çalışma kapsamında envanter çalışmalarında yapılan güncellemeler sonrasında bölgede turunçgil varlığı net olarak belirlenebilmiştir. Toplam mandarin ağacı sayısı 79.000'dür. Ağaç başına ortalama verim 85 kg'dır. İhracata uygun ürün oranı % 80'dir. Portakal ağaç sayısı ise 6.345 adet olup, ağaç başına ortalama 90 kg verim beklenmektedir.

3.2.9. GENEL DEĞERLENDİRME

Aydın ili turunçgil rekolte verileri bir bütün olarak değerlendirildiğinde, toplam meyve veren turunçgil ağacı sayısının 1.557.695 adet, toplam üretimin 97.314 ton (Portakal üretimi 67.722 ton, mandarin 29.217 ton, limon 375 ton), mandarin üretiminin ihracata uygunluk oranının % 34 ve ihracata uygun ürün miktarının 9.983 ton olduğu saptanmıştır (Ek-2 ve Ek-3).

Türler itibariyle meyve veren ağaç sayısı, verim, üretim miktarı, ihracata uygunluk oranı ve ihracata uygun ürün miktarı ile ilgili değerler Ek-4, 5, 6, 7 ve 8'de verilmektedir. Geçen yıla göre meyve veren ağaç sayısında azalma olmakla birlikte, portakalda verimde artış, mandarinde ise bir düşüş söz konusudur.

3.3. İZMİR

3.3.1. MENEMEN:

Önemli üretim alanları Emirâlem, Süleymanlı, Görece, Hasanlar, Haykıran ve Belen köyleridir. Emirâlem beldesinin tamamına yakınında damlama sulama kullanılmaktadır. İlçenin diğer turunçgil üretim bölgelerinde salma sulama yaygındır.

İlçe genelinde verimde geçtiğimiz yıla göre bir gerileme söz konusudur. 2006 ürününün geç hasat edilmesi, bu yıl için beklenen verim azlığını etkileyen faktörlerden birisidir. İlçede turunçgil, üreticiler için ikinci derece önem taşımakta olduğundan, bazı bahçelerde ağaçlara gerekli bakımın yapılmadığı izlenmiştir.

Bölgenin ekolojik yapısı ve özellikle rutubet eksikliği nedeniyle meyveler kalın kabuk yapısına sahip olmakta, bu da ihracata elverişli ürün miktarının düşük olmasına, üretimin daha çok iç piyasaya yönelik yapılmasına yol açmaktadır.

Bölgede gri yumuşak koşnil dışında herhangi bir zararlıyla karşılaşmadığı ifade edilmiştir. İlçe genelinde, 62.000 mandarin, 1.400 adet portakal, 300 adet limon ağacı mevcuttur. Mandarin için ağaç başına 30 kg verim beklenmekte olup, bunun %25'i ihracata elverişli olarak değerlendirilmiştir.

3.3.2. MERKEZ:

Üretim Narlıdere, Güzelbahçe ve Balçova'da yoğunlaşmıştır. Bu ilçelerde, sulama suyunun kalitesinde bozulma, yaşanan şehirleşme nedeniyle bölgenin tarım alanı niteliğini yitirmeye başlaması gibi etkenlerden dolayı turunçgil üretim alanlarında daralma yaşanmaktadır. Kimi bahçelerde gerekli kültürel tekniklerin

(budama, gübreleme, ilaçlama, vb.) yeterince uygulanmadığı, bunun da, bu yıl geçtiğimiz sezona göre düşük olan verimin daha da olumsuz etkilenmesine neden olduğu görülmüştür. Haziran ayında yaşanan mevsim normallerinin üstündeki sıcaklıkların meyve dökümlerinin olağandan fazla olmasına neden olduğu tespit edilmiştir.

Halihazırda Balçova'da 40.000 adet, Narlıdere'de 75.000 adet, Güzelbahçe'de 42.000 adet mandarin ağacı varlığı mevcut olup, Balçova için % 50'si ihracata elverişli olmak üzere ağaç başına 40 kg., Narlıdere için % 70'i ihracata elverişli olmak üzere ağaç başına 35 kg., Güzelbahçe için % 80'ni ihracata elverişli olmak üzere ağaç başına 45 kg. ürün beklenmektedir.

Bölgeler itibariyle üretim toplu olarak değerlendirildiğinde, ağaç başına ortalama verimin 40 kg., toplam üretimin 6.280 ton, ihracata uygun ürün oranının % 65 olacağı tahmin edilmektedir.

3.3.3. URLA:

Özbek, Çeşmealtı, Sütçünarı mevkii ve Kalabak önemli üretim alanlarıdır. Yaşanan yüksek sıcaklıklar nedeniyle Haziran dökümleri normalin üstünde gerçekleşmiştir. İlçede tamamı Satsuma çeşidi olmak üzere 25.500 adet mandarin ağacı bulunmaktadır. Verimde geçen yıla göre önemli bir kayıp olacağı ve ağaç başına yaklaşık 40 kg olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. İhracata elverişli ürün miktarı % 65'dir. İlçede ayrıca 4.500 adet portakal ağacından ağaç başına 30 kg, 5.350 adet limon ağacından ağaç başına 20 kg verim beklenmektedir. İlçede ziyaret edilen bahçelerde yaprak biti, galeri güvesi dışında önemli bir zararlı ile karşılaşmamıştır. Bölgedeki bazı bahçelerde kök çürüklüğü ile karşılaşmıştır.

İlçede artan yapılaşma başta olmak üzere iklim ve toprak şartlarının turuncgil yetiştiriciliği için çeşitli güçlükler yaratması nedeniyle yeni dikimler yapılmamaktadır. Toprağın yapısındaki kireç yoğunluğuna bağlı demir klorozu ürünün kalitesini olumsuz etkilemektedir.

3.3.4. KARABURUN:

Üretim Küçükbahçe, Salman ve Parlak köylerinde yoğunlaşmıştır. Haziran ayında yaşanan aşırı sıcaklıkların, meyve dökümü ve verim üzerindeki etkisinin bölge genelinde olduğu kadar yoğun olmadığı görülmüştür. İlçede mevcut 50.000 adet mandarin ağacından verimin ağaç başına yaklaşık 60 kg. olacağı, dolayısıyla toplam üretimin yaklaşık 3.000 ton olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Bu üretimin % 80'i ihracata uygun niteliktedir.

Damlama sulama yönteminin kullanımı geçtiğimiz yıla göre daha da yaygınlaşarak % 85'ler düzeyine ulaştığı bilgisi edinilmiştir.

Yetiştirilen mandarinin erkenci özelliği ve dolayısıyla pazarlamasında sıkıntı yaşanmaması nedeniyle ilçede mandarin tarımının diğer ürünlere göre üstünlüğü bulunmaktadır. İlçedeki bahçelerde yapılan incelemelerde hastalıklar ve zararlılar açısından herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır. Bölgede zararlılarla biyolojik yöntemlerle mücadele yapılmasına yönelik çalışmalar çerçevesinde, Akdeniz Meyve Sineği ile mücadele dışında kimyasal mücadele uygulanmadığı ifade edilmiştir.

Yetkililerle yapılan görüşmede, ilçede EUREPGAP konusunda da çalışmalar yapılmakta olduğu, halihazırda 60 üreticinin EUREPGAP sertifikası aldığı; ayrıca, üreticilerinin büyük bir bölümünün İyi Tarım Uygulamaları (İTU) Sertifikasına da sahip olduğu ifade edilmiştir.

Üretimde satsuma mandarin çeşidi ağırlıkta olup, diğer üretim bölgelerine göre 10–15 gün daha erkencidir. Bölgede yetiştirilen diğer turuncgil meyvelerinden portakal ve limonun ekonomik anlamda bir üretimi yoktur. Bölgede ürünlerin daha etkin olarak pazarlanabilmesi amacıyla bir Tarımsal Kalkınma Kooperatifi oluşturulması ve bir paketleme tesisi kurulması yönünde çalışmalarda bulunduğu bilgisi edinilmiştir.

3.3.5. SEFERİHİSAR:

İlçe merkezi, Sığacık, Ürkmez, Payamlı, Doğanbey, Kavakdere, Orhanlı, Ulaş, Turgut ve Düzce önemli üretim alanlarıdır. Turuncgil üretiminin tamamını satsuma mandarin oluşturmaktadır. Haziran ayında yaşanan aşırı sıcaklar sonrasında normalin üstünde meyve dökümü gerçekleştiği izlenmiştir. Ayrıca, Mayıs ayında çiçeklenme döneminde yağın çamurun, açan çiçeklerin tozlaşma ve döllenmesine engel olduğu bilgisi edinilmiştir.

Bu yıl yaşanan kuraklık ve yağışların azlığının ilçede bölge bölge sulama ile ilgili sorunların yaşanmasına neden olduğu öğrenilmiştir.

Denize yakın konumunda bulunan, nem ve iklim açısından daha uygun koşullara sahip Ürkmez, Payamlı, Sığacık ve Azmak bölgelerinde verimin ve kalitenin ilçenin diğer yörelerine göre daha iyi durumda olduğu gözlenmiştir. Yaprak biti dışında zararlılar açısından önemli bir bulguya rastlanmamıştır.

İlçe üretimi genel olarak değerlendirildiğinde, yaklaşık olarak 487.000 adet satsuma mandarin ağacından, verimin yöreler arasında ağaç başına 35 kg ile 90 kg arasında değişmekle birlikte ortalama olarak 50 kg olacağı tahmin edilmiştir. 24.350 ton olarak gerçekleşmesi beklenen üretimin % 75'lik bölümü ihracata uygun niteliktedir.

3.3.6. MENDERES:

Gümüldür, Özdere ve Ahmetbeyli en önemli üretim merkezleridir. Haziran ayında yaşanan aşırı sıcaklar nedeniyle meyve dökümü normalin üstünde olmuştur. Bölgenin tamamına yakın bölümünde damlama sulama yöntemi kullanılmakla birlikte, yaşanan kuraklık nedeniyle sulama suyuna ilişkin olarak sıkıntılar yaşanmaktadır.

Hastalık ve zararlılar açısından sınırlı ölçüde görülen yaprak biti dışında önemli bir sorunla karşılaşmamıştır. Bölgenin tamamına yakınında satsuma mandarin yetiştirilmektedir. İlçede turuncgil ekim alanlarının sınırına ulaşıldığından daha sınırlı ölçüde yeni bahçe tesis edilmektedir. Bunun yanı sıra, az miktarda limon ve portakal yetiştiriciliği de yapılmaktadır.

İlçe genelinde verimde geçtiğimiz yıla göre yöreler itibariyle büyüklüğü değişmekle birlikte bir düşüş beklenmektedir. Yöreler itibariyle mandarin ağacı sayısı Gümüldür'de 380.000, Özdere'de 72.000, Ahmetbeyli'de 62.000 adet olup, verimin ise Gümüldür'de 100 kg/ağaç, Özdere'de 50 kg/ağaç, Ahmetbeyli'de 50 kg/ağaç olacağı tahmin edilmektedir.

Gümüldür'de 38.000 ton olarak tahmin edilen üretimin % 85'i, Özdere'de 3.600 ton olarak tahmin edilen üretimin % 80'i, Ahmetbeyli'de 3.100 ton olarak tahmin edilen üretimin % 70'i ihracata uygun niteliktedir.

Bölge topluca değerlendirildiğinde, toplam 514.000 adet mandarin ağacından ağaç başına ortalama 85 kg. verim beklenmektedir. Üretimin yaklaşık % 85'i ihracat için elverişlidir.

3.3.7. SELÇUK:

İlçe merkezi, Barutçu, Belevi ve Zeytinköy önemli üretim merkezleridir. Turunçgil üretiminin tamamına yakın bölümünü satsuma mandarin oluşturmaktadır. Damlama sulama yöntemi kullanımı giderek artmaktadır. Bölgede geçtiğimiz yıllarda da gözlenen sulama suyundaki tuzlanma problemi bu yıl daha da yoğunlaşmıştır. Bölgede hastalık ve zararlılar açısından bir olumsuzlukla karşılaşılmamıştır. İlçede hava şartlarına bağlı olarak geçtiğimiz yıla göre daha az gerçekleşen çiçeklenme ve Haziran'da normalin üstünde gerçekleşen meyve dökümü nedeniyle verimde geçtiğimiz yıla göre düşüş beklenmektedir.

Pazarlamada yaşanan sıkıntılar nedeniyle alternatif ürünlere (şeftali, zeytin, vb.) geçiş olduğu bilgisi de edinilmiştir. İlçede mevcut 240.000 adet mandarin ağacından verimin, ağaç başına yaklaşık 60 kg. olması beklenmektedir. Üretimin % 65'i ihracata uygundur.

3.3.8. GENEL DEĞERLENDİRME:

İzmir iline ilişkin rekolte verileri bir bütün olarak değerlendirildiğinde, toplam meyve veren ağaç sayısı 1.584.320 adet, toplam üretim 96.546 ton, (Satsuma mandarin üretimi 95.245 ton, portakal 981 ton, limon 320 ton), mandarin üretimin ihracata uygunluk oranının % 76, ihracata uygun ürün miktarının ise 72.369 ton olacağı tahmin edilmektedir (Ek-2 ve Ek-3).

Türlere ilişkin meyve veren ağaç sayısı, verim, üretim miktarı, ihracata uygunluk oranı ve ihracata uygun ürün miktarı ile ilgili değişimler Ek-4, 5, 6, 7 ve 8'de yer almaktadır. Geçen yıla göre mandarin rekoltesinde düşüş vardır.

3.4. BALIKESİR

3.4.1. EDREMİT:

Üretim ağırlıklı olarak ilçe merkezi ile Zeytinli, Çıkrıkçı, Bostancı ve Avcılar Köyü'nde yoğunlaşmıştır. Ekonomik anlamda üretimin tamamını satsuma mandarin, geri kalan kısmını ise diğer turunçgil meyveleri oluşturmaktadır.

Bölgede 2004 yılında yaşanan ve ilçenin önemli bir bölümü etkileyen don olayı sonrasında zarar gören ve verimden düşen bazı bahçelerin sökülmesi nedeniyle turunçgil ağacı varlığında bir gerileme söz konusudur.

Sulama suyu yeterli olup, çoğunlukla salma sulama yöntemi kullanılmaktadır. Bölgede zeytin sineği ile mücadele kapsamında uçakla ilaçlama yapıldığından Akdeniz Meyve Sineği ile ilgili ayrıca bir mücadele yürütülmemektedir. Ancak, geçtiğimiz yıla özgü olarak bu ilaçlamada yaşanan

gecikme, beraberinde Akdeniz Meyve Sineği sorununu getirmiş, bunun üzerine yapılan ilaçlı mücadele ile tam başarı sağlanmıştır. Bunun yanı sıra, gri yumuşak koşnil dışında zararlılar açısından önemli bir sorunla karşılaşmamıştır. Yapılan tüm çalışmalara karşın kimi çiftçiler tarafından sınırlı ölçüde olmakla birlikte tavsiye dışı zirai ilaç kullanımının yapıldığı bilgisi edinilmiştir.

Geçen yıl da dâhil olmak üzere son yıllarda mandarinin pazarlamasında yaşanan sıkıntılar ve ürünün ekonomik olarak iyi değerlendirilememesi üreticiler açısından sıkıntılara yol açmakta, başta zeytin olmak üzere alternatif ürünlere geçilmesine yol açmaktadır. Ürünün daha iyi koşullarda pazarlanabilmesi için geç hasat edilmesinin tercih edilmesi, izleyen yılın verimini olumsuz etkilemektedir. İlçede üreticilerle yapılan görüşmelerde, ilçede turuncgil yetiştiriciliğinin yeniden canlandırılması ve sorunlarının çözümü için ilgili kurum/kuruluşların gerek strateji gerekse de gerekli teknik desteği sağlamasına ihtiyaç duyulduğu ifade edilmiştir.

İlçede 300.000 adet mandarin ağacı mevcut olup bu sezon için ağaç başına ortalama verimin 40 kg olacağı tahmin edilmektedir. Üretimin ihracata uygunluk oranı yaklaşık % 40 seviyesindedir.

3.4.2. HAVRAN:

İlçe merkezi ile Çamdibi, Büyükdere ve Küçükdere önemli üretim alanlarıdır. Ürünün ekonomik olarak daha iyi koşullarda pazara sunulması için hasadının geciktirilmesi hem izleyen yılın verimini olumsuz etkilemekte, hem de geçtiğimiz sezon Ocak ayında yaşandığı gibi kötü hava şartları nedeniyle ürünün hasar görmesine neden olmaktadır. Haziran dökümünün normalin üstünde olduğu tespit edilmiştir.

Üretim alanlarında gri yumuşak koşnil dışında herhangi bir zararlı ve hastalığa rastlanmamıştır. Bölgenin tamamına yakın bölümünde salma sulama yöntemi kullanılmaktadır.

Bölgede üretiminin tamamını satsuma mandarin oluşturmaktadır. İlçede mevcut 150.000 adet ağaçtan, ağaç başına yaklaşık 35 kg verim beklenmektedir. Üretimin yaklaşık % 40'lik bir bölümü ihracata uygundur.

3.4.3. GENEL DEĞERLENDİRME

Mevcut bilgiler dâhilinde yapılan değerlendirme sonucunda, Balıkesir ilinde, toplam meyve veren turuncgil ağacı sayısının 461.000 adet, toplam üretimin 17.718 ton (17.250 ton satsuma, 330 ton portakal, 138 ton limon), mandarin için ihraç edilebilir ürün oranının % 40 ve ihracata uygun ürün miktarının 6.900 ton olduğu saptanmıştır (Ek-2, 3).

Türlere ilişkin meyve veren ağaç sayısı, verim, üretim miktarı, ihracata uygunluk oranı ve ihracata uygun ürün miktarı ile ilgili değişimler EK. 4, 5, 6, 7 ve 8'de yer almaktadır.

Geçen yıla göre verimde ve ihraç edilebilir ürün miktarında düşüş söz konusudur.

4. EGE BÖLGESİ 2007 YILI TAHMİNİ REKOLTESİ:

Aydın'da 10, Balıkesir'de 2, İzmir'de 7 ve Muğla'da 5 ilçeyi kapsayan 2007 yılı turuncgil tahmini rekolte tespit çalışması aşağıda özetlenmiştir.

PORTAKAL:

Ege Bölgesi toplam meyve veren portakal ağacı sayısının 1.966.365 adet, toplam portakal üretiminin 194.885 ton olacağı tahmin edilmektedir. Rekolte geçtiğimiz yıla göre yaklaşık % 20 artış vardır.

MANDARİN:

Ege Bölgesi toplam meyve veren mandarin ağacı sayısının 3.145.288 adet, üretimin 154.377 ton, ortalama verimin 49 kg/ağaç, üretimin ihracata uygunluk oranının % 63 ve ihracata uygun ürün miktarının ise 97.329 ton olacağı tahmin edilmektedir. Rekolte geçen seneye göre yaklaşık % 25 oranında düşüş vardır.

LİMON:

Ege Bölgesi toplam meyve veren ağaç sayısının 628.050 adet, ortalama verimin 72 kg, toplam üretimin 44.907 ton, üretimin ihracata uygunluk oranının %77 ve ihraç edilebilir ürün miktarının ise 34.488 ton olacağı tahmin edilmektedir. Rekolte geçen seneye göre yaklaşık 20 % düşüş vardır.

GREYFURT (ALTINTOP):

Ege Bölgesi toplam meyve veren altıntop ağacı sayısının 14.180 adet, ortalama verimin 118 kg/ağaç, toplam altıntop üretiminin 1.674 ton olması beklenmektedir. Rekolte geçen seneye oranla önemli bir değişiklik beklenmemektedir.

Sonuç olarak; Ege Bölgesi 2007 yılı turuncgil rekoltesinin 194.885 ton portakal, 154.377 ton mandarin, 44.907 ton limon ve 1.674 ton greyfurt olmak üzere toplam 395.845 ton olarak gerçekleşeceği beklenmektedir.

5. HASTALIK VE ZARARLILAR:

Bölgede yaprak biti, kabuklu bitler, gri yumuşak koşnil, unlu bit, beyaz sinek, yaprak galeri güvesi, pamuklu beyaz sinek zararlılarının lokal alanlar itibariyle sorun yarattığı bilgisi edinilmiştir. Limonda uçkurutan hastalığının önemli bir sorun oluşturduğu, Akdeniz Meyve Sineği ile tüm bölgeler itibariyle etkin mücadele edildiği gözlenmiştir.

Hastalık ve zararlılarla mücadele mutlaka teknik talimatlar doğrultusunda yapılmalıdır.

6. GENEL DEĞERLENDİRME

Bu yıl yaşanan aşırı sıcakların ve kuraklığın Haziran dökümünün beklenenin üzerinde olmasına neden olduğu, bu olumsuz iklim koşullarının, devam etmesi halinde turunçgil meyveleri üretiminde ciddi sorunlara yol açabileceği, verimin ve kalitenin olumsuz etkilenebileceği raporun değerlendirilmesinde özellikle göz önünde bulundurulmalıdır.

Yapılan incelemeler sonucunda, turunçgil üretiminin çözüme kavuşturulması gereken en önemli sorunlarından birinin pazarlama olduğu saptanmıştır. Özellikle bu alanda yaşanan sıkıntılar gerekçe gösterilerek bahçelerde gerekli bakımın yapılmaması uzun vadede üretimin olumsuz etkilenmesini beraberinde getirecektir. Ekonomik açıdan beklentilerini karşılayamayan üreticilerin, bir merkezi koordinasyon olmaksızın başka ürünlere veya türlere geçiş yapması, pazarlama sorununa kalıcı çözüm bulunmasının önündeki en önemli engeldir. Bu bakımından hem iç tüketimin artırılmasını, hem üretimin kalite ve standartlar açısından amaçlanan düzeye ulaştırılmasını, hem de ihracatın artırılmasını sağlamaya yönelik çalışmalar büyük bir önem arz etmektedir. Ama bunların ötesinde, yapılacak tüm çalışmalardan amaçlanan faydanın sağlanması için bütün bunların bir devlet politikası çerçevesinde ele alınması ve merkezi bir yönlendirmenin olması zorunludur.

Bölgede başta Akdeniz Meyve Sineği olmak üzere zararlılara konukçuluk eden meyve ağaçlarının turunçgiller ile iç içe veya bitişik plantasyonlar halinde yetiştiriciliği devam etmektedir. Bu durum bu zararlılarla yapılacak mücadelenin etkinliğini azaltmaktadır.

Bazı bahçelerde budamalarda hataların olduğu, bunun ağaçlarda yeterli ışıklanmayı engellediği, buna bağlı olarak verim ve kalite düşüklüğünün olduğu gözlenmiştir. Bunun yanı sıra, birçok bahçede ağacın sağlığı ve verimi üzerinde ileriki dönemlerde sorun yaratabilecek şekilde aşı yerlerinin toprağın altında bırakıldığı tespit edilmiştir.

Ağırlıklı olarak salma sulama yöntemi kullanıldığından ağaçların sulamadan yeterince faydalanamadığı tespit edilmiştir. Salma sulamanın yaygın olmasının en önemli nedenleri, damlama sulama yönteminin tesis maliyetinin yüksek olduğuna ve bu yöntemle yapılan sulamanın ağaç için yeterli olmayacağına dair üreticilerin sahip olduğu doğru olmayan bilgilerdir. Özellikle bu yıl yağışların az olması ve yaşanan kuraklık nedeniyle sulama suyunun ekonomik kullanımı ve sulamadan en yüksek yararın sağlanabilmesi bakımından damlama sulamanın yaygınlaşması büyük önem taşımaktadır. Bu açıdan, ilgili kurum/kuruluşların damlama sulamanın daha yaygın olarak kullanılmasını sağlayacak çalışmalarda bulunması gerektiği düşünülmektedir.

Bölgenin tamamına yakınında toprak ve yaprak analizlerinin yeterince yapılmadığı, dolayısıyla yapılan gelişigüzel gübrelemeden yeterince yarar sağlanamadığı, bunun da mikro element noksanlıklarına neden olduğu tespit edilmiştir.

Üretimimizin, başta Avrupa pazarlarına olmak üzere, ihraç edilmesi açısından büyük önem taşıyan kontrollü üretim sertifikalarının alınması konusunda üreticilerin bilinçli olduğu, EUREPGAP ve Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın "İyi Tarım Uygulamaları (İTU)" sertifikalarının alınması konusunda

önemli aşamalar kaydedildiği saptanmıştır. Ancak, bu sertifikaların daha geniş bir üretici kesimi tarafından alınabilmesi için gerekli destekleme ve düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Rekolte çalışması yapılan bölgeler itibariyle bazı Tarım İl/İlçe Müdürlüklerinde personel yetersizliğinin yanı sıra, üretim sezonunda çiftçilerin yanında olması gereken teknik personelin, DGD, ÇKS ve prim uygulamaları gibi işler için büroda çalışmak zorunda bırakıldıkları, bu nedenle temel tarımsal uygulamalar (örneğin; toprak, yaprak örneği alma, gübreleme, sulama, aralama-budama, hastalık ve zararlılarla mücadele) konusunda üreticilere yeterince yardımcı olamadıkları ifade edilmiştir. Bu konuda gerekli düzenlemelerin yapılması, üreticilerin tarımsal üretime ilişkin olarak doğru yönlendirilmelerini, kaliteli ve istenen standartta üretimin gerçekleştirilmesi sağlamak bakımından yararlı olacaktır.